

ER: un caz de linsaj academic

M. Apostol

Department of Theoretical Physics, Institute of Atomic Physics,
Magurele-Bucharest MG-6, POBox MG-35, Romania
email: apoma@theory.nipne.ro

In atentia: Director General IFIN-HH, Consiliu Stiintific IFIN-HH, Consiliu Directie IFIN-HH, etc. REFERAT asupra situatiei dr. ER

Nu mi s-a cerut oficial acest Referat, se zice insa ca ar fi bine sa-l fac si sa-l inaintez. Parerile mele nu sint avuate de Conducerea Institutului, dar la atitea respingeri mai poarte merge si asta inca una. Foarte probabil, prietenii agitati ridica o problema Directiei Institutului iar Directia doreste sa contra-opuna o alta parere, de exemplu parerea mea.

Dupa cunostintele mele, dr. ER a facut un doctorat in SUA in domeniul teoriei fenomenelor critice si in 2002 a fost angajat prin concurs de CS3 in IFIN-HH, Sectia Fizica Teoretica. De atunci, o serie de persoane alese democratic si autoritatii din IFIN-HH ii reproseaza recurrent ca nu a mai publicat nimic si il ameninta cu eliminarea din IFIN-HH. Din cite imi amintesc, o discutie de acest fel a avut loc in 2010 (sau 2009), acum problema revine.

Prima mea observatie este ca un post de CS3 are un contract de munca permanent, nu temporar. Probabil s-a facut o eroare in acest caz, ce ar trebui indreptata. Dr. ER poate fi platit din Programul Nucleu, ca multi alti salariati ai IFIN-HH care si-au ocupat posturile prin concurs. Nu oricine poate avea un Proiect de finantare a cercetarii, cercetarea n-a ajuns inca o afacere particulara, privata in institutiile de stat. De aceea nu prea vad aceasta problema, in comparatie cu celelalte probleme generale, comune, importante ale Institutului.

A doua mea observatie este ca dr. ER poseda cunostinte solide intr-un domeniu foarte limitat, unde nu exista expertiza in Romania. Ca urmare, fie ar trebui sa lucreze singur (ceea ce e destul de imposibil), fie sa-si caute pe aici un colaborator in alt domeniu (a cautat si nu prea a gasit), fie sa nu mai lucreze de loc in cercetare, fie sa plece in alte tari (el tocmai de aceea a venit, ca sa nu mai plece). Astfel de probleme ar fi trebuit evaluate cu atentie de catre comisia ce i-a acordat gradul CS3. Mi-aduc aminte ca pe vremuri nu intra un tinar in Institut pina cind nu-l gira din punct de vedere profesional cel putin un membru senior al Institutului. Acesta din urma avea responsabiltatea, uneori extinsa pe multi ani, de a asigura incadrarea incepatorului in munca de cercetare stiintifica; institutia mentoratului exista si functioneaza si acum in lume, cu exceptia Romaniei Eliberate, unde am desfiintat-o pentru ca era "comunista".

Rumorile spun ca, dupa ce i-ar fi acordat gradul CS3, Comisia de Concurs ar fi declarat pe dedesubt si-n vocala surdina ca dr. ER n-ar fi meritat acest grad. Dat fiind ca membrii acestei Comisii, sint convins, sint oameni de o inalta probitate morala si de un desavirsit grad de profesionalism, e foarte posibil ca ei sa se fi dedat la astfel de lucruri josnice, ce fac cinsti profesiei de intelectual cercetator. Deoarece traim intr-o lume eminentamente ridicola, Directia Institutului e nevoita sa rezolve si aceasta "problema".

In 2008 sau 2009, in urma discutiilor cu dr. ER, am constatat ca el este un element valoros stiintific si l-am acceptat formal in asa-numitul meu "grup". Imi mentin aceasta pozitie si acum. (Nu am nici un grup, nu mai am nici macar doctoranzi, nu am responsabilitati pentru nimeni, singura responsabilitate pe care mi-am cam asumat-o singur, din deformare profesionala, este pentru stiinta de calitate). Sub presiunea mea dr. ER a inceput sa se preocupe de "valorificarea" prin publicatii a cercetarilor proprii, astfel ca acum sint in masura sa Va atasez aici o posibila publicatie stiintifica a lui (in colaborare cu un alt coautor, nu cu mine), definitivata relativ recent, aflata in curs de publicare.

Cu toata colegialitatea, Va rog sa cititi aceasta lucrare stiintifica si sa observati munca imensa inclusa in ea (pe durata a 5 ani), rigoarea stiintifica, aparatul matematic foarte dezvoltat si relevanta rezultatelor in acest subiect, comparativ cu alte publicatii. Toate aceste elemente sunt la o cota foarte inalta si eu il felicit cu toata sinceritatea pe dr. ER (si pe coautoarea sa) pentru aceste rezultate deosebite si remarcabile.

In particular tin sa subliniez ca profesori de renume publica recent, in mod incontinent, rezultate gresite in acest subiect, pe cind lucrarea lui ER intimpina dificultati la publicare, probabil tocmai fiindca e corecta si de calitate. Revista J. Phys. A unde au fost publicate acele rezultate gresite, si-a declinat competenta in evaluarea lucrarii dr. ER, considerind lucrarea prea "profesionista".

La un moment cindva in istoria acestui caz diversi responsabili cu stiinta i-au reprosat lui ER ca participa slab la activitatea Sectiei de Fizica Teoretica si l-au invitat insistent sa participe la urmatorul seminar al sectiei. ER s-a prezentat si a facut o critica extrem de manierata, foarte corecta, foarte justa (pe care mi-a prezentat-o in prealabil) dar distrugatoare pentru valoarea stiintifica (altfel nula) a persoanei care prezinta seminarul. Dupa seminar s-a sugerat ca e preferabil sa nu mai participe la seminarii.

In concluzie, recomand cu toata convingerea ca dr. ER sa fie mentinut in institut, pe o baza permanenta, avind in vedere inalta lui calificare, semnele de imbunatire a activitatii publicistice de care da dovada in ultimul timp, dar, mai ales, inalta lui constiinta profesionala. Sa incepem sa recunoastem ca exista si unii care lucreaza pentru istorie, nu numai sibariti care lucreaza pentru buzunar si gloria zilei. Sa ne amintim ca sunt numeroase numai publicatiile pseudo-stiintifice, contrafacute (ca si alcolul, banul, fiindca sunt cautate, publicatiile stiintifice pot fi si ele contrafacute), sa ne reamintim ca suntem in Institut pentru a obtine rezultate stiintifice iar nu pentru a publica, sa ne reamintim ca avem pensionari salariati ai Institutului, de vîrstă mai mult decît înaintata, productivi desigur (care au produs toata viata, stiinta e toata plina de productiile lor), sa ne amintim ca avem recuperati care au luptat contra comunistilor de pe pozitii de inalte cadre comuniste, ca avem personalitati indemnizate care nu activeaza in Institut (desigur ne ajuta de pe margine), sa ne amintim ca am indepartat sistematic din Institutele noastre in decursul timpului prea multi profesionisti excelenti (adevarul e ca ne cam incurcau), sa ne mai amintim ca cei care ii fac reprosuri dr. ER nu exceleaza in calitatea muncii de cercetare stiintifica si sa ne mai amintim ca poate ca e cazul ca opinia mea sa conteze in fata opiniei multor altora.

In Sectia de Fizica Teoretica a IFIN-HH s-a infiripat, printr-o atenta si indelungata selectie de cadre, o ceata de abuzivi, unii bisericosi infocati, altii pur si simplu apucati, usor smintiti violenti, cu priviri fixe pierdute, toti profund dezorientati, care isi permit sa-i judece pe altii, in calitatea lor oficiala de insarcinati cu cercetarea. Acestia ridica glasul impotriva dr. ER. Fiindca au fost admisi in mod impropriu in Sectie, au dezvoltat convingerea ca sunt titularii Fizicii Teoretice, pe care o impart in dreapta si stinga, pe unde apuca, dupa bunul lor plac dezgustator. Acesti militanti zelosi, care isi inchipuie ca sunt proprietarii Fizicii Teoretice, incurajati de noi toti in toleranta noastra colegiala binevoitoare, au creat si creeaza "problema ER". De parca n-am avea alte probleme.

Unul dintre acești ferventi zapaciti, în imperialismul lui dezlanțuit de a-si crea un "grup" de ciraci, pe care sa-i plimbe prin gradina Raiului, l-a racolat la un moment si pe ER, în calitate de novice si negru de plantatie. ER, de altfel o fire sociabila, a acceptat cu recunostinta mina ce i se intindea, dar a constatat ca are serioase obiectii la stiinta acestui agent de raspindire a cercetarii stiintifice in Romania. Asta l-a facut pe zelosul racolator, in calitatea lui oficiala de turnator in urechi, datator de pareri si opinii si creator de probleme, sa inceapa, sa genereze, sa creeze, sa mentina si sa amplifice o "problema ER". Cam de pe aici i si ni se trage.

Sectia de Fizica Teoretica a Institutului nostru a fost infiintata prin 1955, cu vreo 5 ametiti. In scurt timp, seful ei, S. Titeica, a vazut ca nu e pe placul lui cercetarea stiintifica, a preferat sa se retraga in functia de Director Stiintific al Institutului si sa lase sefia acestei Sectii lui A. Corciovei. Corciovei este intemeietorul Fizicii Teoretice in Romania. El a facut o selectie de cadre extrem de atenta, fara nici un rabat (selecta numai sefi de promotie teoreticieni), a strins un numar de cca 10-15 adevarati profesionisti, care s-au remarcat in cursul timpului, au adus prin munca lor devotata glorie si onoarea Romaniei si stiintei romanesti. In 1977, imprejurari politice nefaste au facut ca aceasta Sectie sa primeasca o grea lovitura: vreo 25 de invadatori au devenit membri ai Sectiei, prin dictat politic, fara ca macar sa aiba o prezentare formală de fizica teoretica. Au pus mina pe puterea politica si au dezvoltat o activitate anti-stiintifica si anti-profesionala. Atunci a inceput declinul acestei Sectii, urmele acestor barbari zelosi se vad si acum si sint definitive. Eliberarea din 1990 a darimat complet Sectia de Fizica Teoretica a Institutului nostru. N-a mai ramas din ea decit numele, s-a sters chiar si amintirea acelui trecut glorios care a durat atit de putin (numele lui Corciovei este ocolit sistematic). De atunci s-a renuntat definitiv, programatic, explicit la calitatea stiintifica, la probitatea morală, la abnegatia in munca, in favoarea cantitatii, productiei si banului adus de proiecte.

Recunosc ca am ramas ultimul. MA, Mai 2011, Magurele

(ER a fost indepartat din institut).